

Предлог

На основу члана 9. став 2. и члана 15. став 1. и 3. Закона о заштити ваздуха ("Службени гласник РС", број 36/2009, 10/2013 и 26/2021), члана 11. Одлуке о накнади за заштиту и унапређење животне средине на територији општине Сента ("Службени лист општине Сента", број 6/2014 и 29/2016), по прибављеној Сагласности Министарства заштите животне средине на предлог Програма од 2022. године, Скупштина општине Сента на седници одржаној дана 21. октобра 2022. године донела је

П Р О Г Р А М

КОНТРОЛЕ КВАЛИТЕТА ВАЗДУХА НА ТЕРИТОРИЈИ ОПШТИНЕ СЕНТА ЗА 2022. ГОДИНУ

I. ОСНОВЕ ПРОГРАМА

Локална мрежа мерних места успоставља се ради праћења квалитета ваздуха на нивоу јединице локалне самоуправе.

Мониторинг квалитета ваздуха у локалној мрежи обавља се према програму који за своју територију доноси надлежни орган јединице локалне самоуправе.

Праћење квалитета ваздуха врши се у циљу заштите здравља људи, вегетације и природних екосистема.

Јединица локалне самоуправе дужна је да податке о резултатима мониторинга квалитета ваздуха јавно објављује и доставља Агенцији за заштиту животне средине.

Контрола нивоа загађујућих материја у ваздуху врши се мерењем на фиксним мерним местима нивоа загађујућих материја у локалној мрежи мерних места на локацијама за:

- 1) континуална мерења на фиксним мерним местима
- 2) индикативна мерења, као и за
- 3) наменска мерења

II. ТЕРИТОРИЈА, ПЕРИОД ИЗВОЂЕЊА И ЗАКОНСКИ ОКВИР МОНИТОРИНГА

Подручје на којем се спроводи мониторинг: територија општине Сента.

Територија општине Сента, према Уредби о одређивању зона и агломерација („Сл. гласник РС“, број 58/2011 и 98/2012) припада зони „Војводина“.

Период спровођења мониторинга: 01.01.2022.-31.12.2022. године.

Законски оквир: Закон о заштити ваздуха ("Службени гласник РС", број 36/2009 и 10/2013), Уредба о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха ("Службени гласник РС", број 11/2010, 75/2010 и 63/2013)).

III. ЗАГАЂУЈУЋЕ МАТЕРИЈЕ КОЈЕ СЕ КОНТРОЛИШУ

У локалној мрежи мери се концентрација следећих загађујућих материја: сумпордиоксид, азотдиоксид, чађи, укупних таложних материја и тешких метала у њима (олово, кадмијум, цинк) и укупних суспендованих честица фракције TSP и тешких метала и металоида у њима (олово, кадмијум, арсен, селен) и укупних суспендованих честица PM10 и PM2,5.

Сва мерења, обраду и анализу података, проверу валидности резултата добијених мерењем и/или узимањем узорак и интерпретацију резултата врши овлашћено правно лице које је акредитовано као лабораторија за испитивање и поседује акредитоване методе за мерење свих загађујућих материја наведених у Програму, као и овлашћење надлежног Министарства да врши мониторинг квалитета ваздуха.

У оквиру наменских мерења пратиће се чађ и укупне таложне материје као укупне нерастворне и укупне растворне, као и садржај тешких метала у таложним материјама.

IV. ЛОКАЛНА МРЕЖА МЕРНИХ МЕСТА

Локална мрежа мерних места за праћење квалитета ваздуха у Сенти успоставља се овим програмом, а узорци на мерним местима ће се узимати у току целе године по предвиђеној динамици:

- **Сумпордиоксид и азотдиоксид (континуална фиксна мерења) и чађ (наменска мерења):**
 - континуална мерења нивоа загађујућих материја на фиксним мерним местима- свакодневно мерење у току годину дана, на следећем мерном месту:
 - Месна заједница „Кертек“
- **Укупне таложне материје и тешки метали у таложним материјама (олово, кадмијум, цинк):**
 - наменска мерења нивоа загађујућих материја на фиксним мерним местима-једном месечно узорковање у току годину дана (наменска мерења) на следећим мерним местима:
 - Месна заједница „Кертек“- двориште католичке цркве
 - Болница
- **Укупна масена концентрација укупних суспендованих честица (TSP):**
 - мериће се 7 дана месечно током године**Концентрација тешких метала (арсен, олово, кадмијум, селен) у фракцији (TSP) укупних суспендованих честица**
 - мериће се 5 дана месечно током године (арсен, олово, кадмијум) и 1 дана месечно селен током године - индикативна мерења - на следећем мерном месту:
 - Месна заједница „Кертек“

- **Укупна масена концентрација укупних суспендованих честица PM10:**
-мериће се 7 дана месечно током године - индикативна мерења - на следећем мерном месту:
- Месна заједница „Кертек“
- **Укупна масена концентрација укупних суспендованих честица PM2,5:**
-мериће се 7 дана месечно током године - индикативна мерења - на следећем мерном месту:
- Месна заједница „Кертек“

Табела 1. Фиксне локације у насељеном подручју општине Сента које финансира општина

	Табела 1. Фиксне локације у насељеном подручју општине Сента које финансира општина																				
р. б.	насељено место	макро- и микролокације	тип мерног места	Географски параметри			Параметри														
				Nφ	Eλ	надморска висина (m)	SO ₂	NO ₂	Чађ	Укупне таложне материје				Суспендоване честице (TSP)					Суспендоване честице PM10	Суспендоване честице PM2,5	
										Конц. укупних таложних материјала	Pb	Cd	Zn	Укупна масена конц.	Pb	Cd	Se	As			
1	Сента	М.З. Кертек Јожеф Атили 54	градски	45°55' 12.89 "	20°04' 24.43"	80,16	*	*	*					*	*	*	*	*	*		
2	Сента	Болница Карађорђева 64	градски	45°54' 57.63"	20°05' 40.15"	81,07				*	*	*	*								
3	Сента	М.З.Кертек- двориште католичке цркве, Трг Слободе бб	градски	45°55' 13.82"	20°04' 26.28"	80,77				*	*	*	*								

V. ЦИЉ КОНТРОЛЕ КВАЛИТЕТА ВАЗДУХА

Систематско мерење загађености ваздуха на територији општине Сента обезбеђује:

- Праћење загађености ваздуха у односу на граничне и толерантне вредности нивоа загађујућих материја,
- Детекцију повећаних концентрација загађујућих материја,
- Процену изложености популације,
- Информисање јавности и давање препорука за понашање у епизодама повећаног загађења ваздуха,
- Идентификацију извора загађења или ризика,
- Анализу утицаја одређених извора загађивања на квалитет ваздуха,
- Развој одговарајућих краткорочних акционих планова и планова за управљање квалитетом ваздуха,
- Предузимање превентивних мера у сегментима значајним за заштиту ваздуха од загађивања,
- Сагледавање утицаја предузетих мера на ниво загађености ваздуха.

VI. ИЗВЕШТАВАЊЕ

Обавеза је општине као јединице локалне самоуправе да Агенцији за заштиту животне средине редовно доставља податке о квалитету ваздуха добијене контролом квалитета ваздуха из локалне мреже, у складу са чланом 17. Закона о заштити ваздуха ("Службени гласник РС", број 36/2009 и 10/2013). Извештавање ће се вршити редовно или у случају прекорачења концентрација у складу са Законом. Годишњи извештај треба да садржи опис макролокације и микролокације за обављање фиксних мерења; документовани приказ мерних места и локација за узимање узорак; опис методологије мерења загађујућих материја из Програма; опис мерних уређаја помоћу којих се обављају мерења загађујућих материја из Програма; резултате мерења са приказом свих измерених дневних вредности концентрација загађујућих материја из Програма; дискусију резултата мерења са закључком.

Планови квалитета ваздуха израђују се у складу са чланом 31. Закона о заштити ваздуха и Правилником о садржају планова квалитета ваздуха ("Службени гласник РС", број 21/2010) са циљем да се постигну одговарајуће граничне вредности или циљне вредности. Краткорочни акциони планови израђују се у складу са чланом 33. Закона о заштити ваздуха и Правилником о садржају краткорочних акционих планова ("Службени гласник РС", број 65/2010), ради заштите здравља људи и /или животне средине.

Извештаји о стању квалитета ваздуха са коментаром и поређењем са прописаним вредностима редовно ће се ажурирати на званичној интернет презентацији општине Сента.

Јединица локалне самоуправе има обавезу да у случају да дође до негативне промене било које граничне вредности, критичног нивоа, граничне толеранције, циљне вредности и дугорочног циља, концентрације опасне по здравље људи или концентрације о којој се

извештава јавност због значајног прекограничног преноса ваздухом, о томе обавести Министарство, у складу са чланом 36. Закона.

VII. ОБАВЕЗЕ НАДЛЕЖНОГ ОРГАНА

Обавеза надлежног органа је да на овај програм, којим се успоставља Локална мрежа мерних места, прибави сагласност Министарства заштите животне средине.

VIII. ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА

Програм контроле квалитета ваздуха за 2022. годину ће се финансирати из средстава Буџетског фонда за заштиту животне средине општине Сента по Програму коришћења средстава за заштиту и унапређење животне средине.

Програм контроле квалитета ваздуха на територији општине Сента за 2022. годину објавити у "Службеном листу општине Сента".

Република Србија

Аутономна Покрајина Војводина

Општина Сента

Скупштина општине Сента

Број: 501-23/2022-I

Дана: 21. октобра 2022. године

С е н т а

Председник Скупштине општине Сента

Веселин Петровић с. р.

Образложење:

Према члану 9. став 2. и члана 15. став 1. и 3. Закона о заштити ваздуха ("Службени гласник РС", број 36/2009 и 10/2013) јединица локалне самоуправе је дужна да доноси Програм контроле квалитета ваздуха на територији општине Сента за 2022. годину.

Локална мрежа мерних места успоставља се ради праћења квалитета ваздуха на нивоу јединице локалне самоуправе. Мониторинг квалитета ваздуха у локалној мрежи обавља се према програму који за своју територију доноси надлежни орган јединице локалне самоуправе. Макролокације за фиксна мерења одређују се у циљу заштите здравља људи, вегетације и природних екосистема. Мерна места и локације за узимање узорака у сврху заштите здравља људи одређују се тако да се на тим мерним местима и локацијама обезбеђује прикупљање података о: – подручјима унутар зона и агломерација у којима се очекују највише концентрације којима становништво може бити директно или индиректно изложено у временском периоду који је значајан у односу на период усредњавања за поједине граничне вредности; – концентрацијама у другим подручјима унутар зона и агломерација која су репрезентативна за општу изложеност становништва; На основним урбаним локацијама, мерно место за узимање узорака одређује се тако да на ниво загађења на њима утиче допринос свих извора који се налазе у правцу дувања доминантног ветра према мерном месту. Мерно место не би требало да буде под утицајем

само једног извора, осим у случајевима када је таква ситуација типична за шире урбано подручје. По правилу, мерна места за узимање узорака су репрезентативна за неколико квадратних километара. Програмом за 2022. годину смо предвидели и мерење ПМ10 и ПМ2,5 честица, да бисмо добили што прецизнију слику о аерозагађењу. Порекло грубих суспендованих честица је двојако, како урбано, тако и рурално, основни извори су: • Моторна возила • Пећи за сагоревање дрвета • Прашина са градилишта, • Прашина са одлагалишта и депонија • Прашина из пољопривредних региона • Пожари • Индустијска постројења (термоелектране, постројења за пржење руде, цементаре ...) • Ветром подигнута прашина. ПМ10 је обично смеша која обухвата дим, чађ, прашину, соли, киселине, метале... ПМ2,5 углавном настају у хетерогеним хемијским реакцијама које се одвијају у атмосфери или настају сагоревањем горива у моторним возилима, термоелектранама, индустријским постројењима, при сагоревању дрвета или приликом сагоревања појединих пољопривредних отпадних материја на њивама и слично. Овом критеријуму одговара мерно место МЗ Кертек, где већ годинама вршимо мерења. На локацијама где се оцењује утицај индустријских извора, најмање једно мерно место за узимање узорака одређује се у правцу дувања доминантног ветра од извора загађења и овом критеријуму одговара мерно место Болница. Избор загађујућих материја и метода мерења је по Уредби о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха („Службени гласник РС, број 11/10, 75/10 и 63/13).

Надлежни орган јединице локалне самоуправе према члану 15. става 4. Закона о заштити ваздуха ("Службени гласник РС", број 36/2009 и 10/2013) дужан је да прибави сагласност од Министарства заштите животне средине на предлог програма контроле квалитета ваздуха на територији општине Сента за 2022. годину.

Одсек за заштиту животне средине Одељења за грађевинске послове Општинске управе општине Сента је доставио Министарству заштите животне средине Програм ради прибављања сагласности. Прибављена је сагласност Министарства на Програм контроле квалитета ваздуха на територији општине Сента за 2022. годину.